

Pred obrtniškimi volitvami

V nedeljo, 23. marca, bodo volitve za obnove Pokrajinske komisije za obrtništvo. Na volitvah bo sodelovalo tudi Slovensko gospodarsko združenje, ki je predstavilo svojo samostojno kandidatno listo. Na listi SGZ, listi št. 2, kandidirajo naslednji slovenski obrtniki:

1. RENAR ANDREJ, mizar, Bani
2. GRGIČ KAREL, avtomehaničar, Padriče
3. FRANČEŠKIN MIRKO, električar, Nabrežina
4. RADOVIČ STANISLAV, prevoznik, Trst
5. SLAVEC DRAGO, zidar, Dolina
6. KOVAČIČ MILAN, mizar, Trst
7. MALALAN ANTON, urar, Opčine
8. ŠKABAR ALOJZ, kamnosek, Repen
9. ZERIALI LUCIANO, kovač, Dolina
10. GRGIČ MIROSLAV, mizar, Bazovica
11. GRUDEN JOSIP, kovač, Trst
12. LOZAR LADISLAV, prevoznik, Sv. Križ
13. GRILANC BORIS, mizar, Salež
14. MIHELIČ DANILO, kovač, Nabrežina
15. LUKŠA EMIL, kovač, Prosek.

Odbor obrtniške sekcije pri SGZ in sami kandidati so do danes izvršili precejšnje delo v zvezi z volitvami, saj se zavedajo važnosti izida. Ni namreč vseeno, koliko predstavnikov bo SGZ imelo v novem odboru. Več bo slovenskih predstavnikov, več možnosti bodo imeli, da se konkretno zavzamejo tako za strokovne kot tudi za narodnostne interese slovenskega obrtnika. S tem v zvezi je obrtniška sekcija SGZ pripravila tudi delovni program kandidatov, ki se deli na 12 točk in ki zajema celovitost obrtniške problematike. Program je bil sprejet na številnih sestankih, ki jih je sekcija organizirala na terenu, tako da zares odraža težnje, in potrebe naših obrtnikov.

Odbor sekcije je tudi naslovil poziv na vse slovenske obrtnike in jih vabi, da se množično udeležijo volitev, saj je volilni glas ne samo demokratična pravica, ampak tudi dolžnost. Vabi jih tudi, da kompaktno glasujejo za listo št. 2, ker bo s tem

(Nadaljevanje s 5. strani)

Bodo dosegli nov sporazum na Bližnjem vzhodu?

Novi Kissingerjevi pogovori na Bližnjem vzhodu odločajo o miru in vojni. Tako kairski listi komentirajo pogovore, katere sta prejšnji teden pričela v Assuanu ameriški zunanji minister in egiptovski predsednik Sadat.

Sadat je želel, da bi bili tudi novi pogovori v Assuanu, kjer je bil v tem mestu gornjega Egipta dosežen prvi sporazum o razmiku čet na Sinajskem polotoku. Zaradi tega je tudi najprikladnejši kraj za nadaljevanje mirovnih pogajanj. Kissinger je označil prvi sestanek s Sadatom za dober in koristen, ni pa se hotel spuščati v podrobnosti. Pojasnil je, da so obširnejše izjave za zdaj še preuranjene.

Iz Egipta je Kissinger odpotoval v Damask in Izrael ter se je vrnil k Sadatu v torek ali sredo.

Uradni egiptovski krogi pravijo, da bo za sporazum potrebnih še veliko naporov. Egiptovska vlada zahteva, naj Izraelci izročijo strateške prelaze in petrolejske vrelce na Sinajskem polotoku, vendar za protiuslugo ni stavila nobenega predloga. Pričakujejo, da bo morda to napravila po Kissingerjevi vrnitvi v Egipt.

Po poročilih egiptovskega tiska naj bi bil novi sporazum med Egipčani in Izraelci sestavljen iz naslednjih točk:

1) Izraelci bodo izvedli nov delni umik na Sinajskem polotoku kot prvi korak za ponovno sklicanje ženevske konference.

2) Egipt se bo obvezal pred Združenimi državami, da ne bo sprožil vojaških akcij proti Izraelu, dokler bodo izraelski vodite-

li nadaljevala politiko mirnega reševanja sporov.

Združene države bodo jamčile, da Izrael ne bo napadel Egipta ali Sirije.

4) Če bi Izraelci napadli Sirijo, bi tudi Egipt posegel v vojno.

5) Določen bo nov položaj vojske Združenih narodov na Sinajskem polotoku ter prav tako tudi nov rok za njihovo prisotnost na tem področju.

6) Egipčani bodo ponovno odprli Sueski prekop.

Kot kaže, so palestinski gverilci z napadom na hotel SAVOY v Tel Avivu hoteli sabotirati Kissingerjeva pogajanja. Izraelske oblasti so časnikarjem pokazale dva ujeta palestinska gverilca, ki sta izjavila, da so teroristi imeli ukaz, naj v primeru zajetja trdijo, da so prišli iz Egipta, ne pa iz Libanona. Napad na hotel so pripravljali v Siriji in Libanonu.

Iz Kambodže poročajo, da se je poslabšal položaj Lon-Nolove vlade, ki bo po pisanju ameriških listov kmalu padla, ker ji kongres noče odobriti novih vojaških podpor. Tujci so že pričeli zapuščati prestolnico Phnom Penh.

Predsednik Ford je pozval kongres, naj odobri Kambodži 222 milijonov dolarjev, da se prepreči brezpogojna kapitulacija Lon-Nolove vlade. Ta bi bila po novi vojaški pomoči dovolj močna, da bi se morali komunistični gverilci z njo pogajati, čeprav je njihov princ Sihanuk odklonil pogajanja z Lon-Nolom.

Kaj menijo Amerikanci o gospodarskem položaju v Italiji

Washingtonski časopis »Commerce Today« je objavil poročilo, v katerem ameriško trgovinsko ministrstvo analizira v pojasnilo ameriškim poslovnim krogom gospodarski položaj v Italiji. V začetku našteva razne negativne pojave, vendar dodaja, da je podoben položaj skoraj v vseh industrijskih državah.

Negativno je zlasti dejstvo, da je inflacija v Italiji lani narasla za 25 odstotkov, kar je ena najvišjih stopenj na svetu. Prišlo je do precejšnjih odpustov v avtomobilski industriji in sorodnih panogah ter je bilo zaradi tega najbolj prizadeto industrijsko področje Turina. Druga stvar so — nadaljuje časopis — kreditve omejitve.

Po drugi strani se je primanjkljaj italijanske trgovinske bilance, če izvememo uvoz petroleja, znatno izboljšal. Do konca tega leta bo morda celo odpravljen. Italijanske valutne rezerve so znatne in obsežne kredite so Italiji dale na razpolago druge čla-

(dalje na 3. strani)

RADIO TRST A

:: NEDELJA, 16. marca, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 11.15 Mladinski oder: »Jurij Kozjak, slovenski janičar«. Napisal Josip Jurčič, dramaturg Franc Jeza. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Glasbena skrinja. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj. 13.30-15.45 Glasba po željah. 15.45 Nedeljski koncert. 16.30 Šport in glasba. 17.30 »Črpalka«, napisal J. Cameron. Prev. Nada Konjedič. Izvedba RO. 19.00 Folk iz vseh dežel. 19.30 Zvoki in ritmi. 20.00 Šport. 20.45 Pratika. 22.00 Nedejla v športu. 22.10 Sodobna glasba.

:: PONDDELJEK, 17. marca, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.40 Radio zašo le: »Izlet v Dolomite«. 12.00 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Radio za šole. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 19.20 Jazzovska glasba. 20.00 Sportna tribuna. 20.35 Slovenski razgledi: Naši kraji in ljudje v slovenski umetnosti. - Slovenski ansambli in zbori.

:: TOREK, 18. marca, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Pratika. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Komorni koncert. 19.00 Poje Ornella Vanoni. 19.10 Ustvarjalec pred mikrofonom: Stane Malič. 19.25 Za najmlajše. 20.00 Šport. 20.35 R. Wagner: Parsifal, ogepra. Drugo dejanje. 21.50 Nežno in tiho.

:: SREDA, 19. marca, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 11.15 Mladinski oder: »Božja pot sredi breskovskega cvetja«. Napisal Jože Peterlin. Izvedba RO. 11.35 Opoldne z vami. 13.30-15.45 Glasba po željah. 16.00 Lelja Rehar: »Uoljčenca je vre leti«. 16.30 Glasbena panorama. 17.30 Za mlade poslušavce. 18.30 Koncerti v sodelovanju z deželnimi glasbenimi ustanovami. 18.55 Joe Venuti's jazz group. 19.10 Družinski obzornik. 19.30 Zbori in folklor. 20.00 Šport. 2.30 Simfonični koncert. 21.35 Motivi iz filmov in glasbenih komedij.

:: ČETRTEK, 20. marca, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Slovenski razgledi: Naši kraji in ljudje v slovenski umetnosti. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Skladatelji iz njihove korespondence (Ada Markon). 10.10 Zgodovina verskih gibanj v Italiji. 19.25 Za najmlajše: »Pisani balončki«, radijski tehnik. 20.00 Šport. 20.35 »Šakuntala«. Napisal Kalidasa. Prevedla Vlasta Pachneider. Radijska priredba in režija: Vlado Vukmirovič. Izvedba: Radijski oder.

:: PETEK, 21. marca, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Radio za šole. 18.50 Sodobni italijanski skladatelji. 19.10 Pripovedniki naše dežele: Domenico Cerroni Cadorese: »Val in neskončnost«. 19.20 Jazzovska glasba. 20.00 Šport. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.30 Vokalno instrumentalni koncert.

:: SOBOTA, 22. marca, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 13.30 - 15.45 Glasba po željah. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Koncertisti naše dežele. 18.45 Glasbena zlepljenka. 19.10 Liki iz naše preteklosti: »Ivan Koštial«, pripravil Martin Jevnikar. 19.40 Pevska revija. 20.00 Šport. 20.50 »V Sibilinem vetru«. Roman, ki ga je napisal Alojz Rebul, dramaturg Zora Tavčar. Izvedba RO. 21.30 Vaše popevke.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. ♦ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Legiša ♦ Tiska tiskarna Graphart Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51

Nov obrat deželne družbe Friulia-Lis

Minister za delo Toros je v prisotnosti oblasti, parlamentarcev, finančnih operaterjev in delavcev odprl v tržaški industrijski coni park leasing družbe Friulia - Lis, ustanove, ki v deželi Furlaniji - Julijski krajini skrbi za industrijski razvoj s posojanjem strojne opreme.

Park obsega 18 tisoč 200 metrov prostora, od tega je 4500 kvadratnih metrov pokritih prostorov in 1000 metrov uradov. V tem parku so zgradili tri ločene obrate za mala podjetja in zraven še zgradbo za obrtno središče. V tem parku je našlo svoje obratne prostore sedem podjetij raznih produktivnih sektorjev, ki bodo nastanjene v obrtnem središču, v preostalem prostoru pa podjetja »Zaccolo« (kovinske gradnje in oprema zav entilacijo in klimatske naprave), »SAGI« (kartotehnika in tisk razglednic), in »Purini« (kovinske gradnje in oprema za notranje prevoze). V parku so začeli tudi z gradnjo hale za podjetje »Meccanonavale« (popravila za ladijsko industrijo).

V omenjenih podjetjih bo našlo delo 150 delavcev in uslužbencev. Investicije znašajo približno milijardo lir, izpeljali pa so jih s pomočjo olajšanih posojil iz sklada Frie (rotacijski sklad za gospodarske pobude). Omenjeni park predstavlja prvo uveljavitev »lasinga« na Tržaškem, kot sredstava za pospeševanje industrijskega razvoja.

DRAGA POŠTA

Od 25. marca dalje se bodo poštni pristojbine občutno zvišale:

Pisna do 20 g 100 lir
dopisnice in razglednice 70 lir
Priporočene pošiljke 300 lir
Ekspresne pošiljke 350 lir

Povišanje poštnih pristojbin bo prineslo državi v letu 1975 200 milijard lir dohodka.

S prvim januarjem leta 1976 pa so že napovedane še višje pristojbine.

Mihec in Jakec se menita o domači politiki

— Poslušaj Jakec, povej ti meni, ti mišini, so al niso fašisti?

— Ja, Mihec moj dragi, koker se vzame. So jn niso. Je odvisno od vremena. od

temperature, od perspektive. Kadar streljajo al vržejo kašno bombo, časniki po navadi mešajo vse vkrep jn ne delajo razločka. Tudi za Almiranteja pravejo, de je fašist. Ma kadar sedi u parlamenti al pej govori po televiziji, je samo predstavnik MSI - Destra nazionale. Jn dobi za svojo stranko tudi državno podporo, ke so jo odobrile antifašistične stranke.

— Ma zdej vselih nisem zastopu, če so al niso. Ti povej mi samo tu: so al niso?

— Sej ti pravem: so jn niso. Ma ti tega ne moreš zastopet, zato ke se na politiko neč ne zastopeš. Važno je, da smo zastran fašizma zmiran budni.

— Sej jest sm strašno buden jn glih zatu te prašavam, če so al niso.

— Buden nisi samo ti, ma smo vsi. Vidi, uni teden je biu tle u Trsti kongres PCI. Jn so rekli, de od zdej naprej ne bojo pisali samo PCI, ma tudi KPI, de bojo ojačali slovensko komisijo jn de bo partija bol dosledno delala tudi za slovenske pravice, za dvojezičnost jn taku naprej.

— Ma na kongresi je govoru tudi dolinski župan?

— Se zna, de je. Forte lepu je povedau. Naprej se je skužirau slevenskim delegatom. zatu ke bo govoru pa taljansko zatu ke tisto kar jema povedat, bo zanimalo tudi taljanske delegate...

— Čaki, čaki, Jakec! Je reku, de bo govoru po taljansko, zatu ke tisto zanima tudi taljanske delegate! Kej tu pomene, de če aden na kongresi PCI govori po slovensko,

govori tašne reči, ke taljanske delegate ne zanimajo? Al če govori po taljansko, de se tu Slovincou ne tiče? Ma kej se pole jajcamo zastran dvojezičnosti u občinskem sveti. Sej tudi tam, kar jemamo za povedot, se tiče Slovincou jn Taljanov. Jn ker se tiče tudi njih, moremo govort po taljansko. Dejmo se nomalo špeglat tudi po tem kongresi!

— Ti Mihec, ti si šovinist jn s tabo ni mogoče govort.

— Ja, ja, si tudi ti ku vsi ta drugi. Tisti, ki je zapostavljen, tisti, ke jema vse primke popaçene, tisti je šovinist. Tisti pej ke hode Kraševcem govort po taljansko, tisti ni šovinist, ne internacionalist jn ne znam kej še.

— Ma če ne zna slovensko!

— Pej nej se navade, če če govort Slovincam.

— Videm, de s tabo ta pogovor ne bo jemu konca. Ti bom rajše povedau, kej je še reku dolinski župan.

— Ja, ma če se morbet mene tu ne tiče?

Poslušejme rajši, de boš vsaj nomalo zastopu od politike. Na konci je povedau, de se je uan leta osemjštirideset odloču za kominform, zatu ke mu ni šlo u glavo, de be jemela prou glih Jugoslaviia jn de be se motle vse ta druge partije. Ma pole, ke se je skazalo, da je bla tista resolucija od kominforma zgrešena, pomene, de ni jemu nobeden prou.

— Ma čaki, Jakec, kaku ražoniraš? Če je bla tista resolucija zgrešena, pomene, de je jemela Jugoslavija prou jn de se je vseh tistih dvajsti al trideset partij motlo!

— Ne Mihec! Jugoslavija ni mogla iemet prou, zatu ke so ble vse partije pruti. Ma če je bla resolucija zgrešena, pomene, de nima nobeden prou.

— Ma, Jakec, kaku govoriš? — Ah, s tabo ne bom več govoru od politike.

Profesorici Dori Vodnik v slovo

Na pepelnično sredo smo se na pokopu lišču v Dravljah pri Ljubljani poslovili od profesorice Dore Vodnikove. Ob grobu ji je govoril v slovo pesnik in pisatelj Edvard Kocbek.

Pokojna Dora Vodnik - Pegam se je rodila leta 1898 v Škofji Loki v stari rokodelski družini. Škofja Loka je staro cehovsko mesto in pri »Kufersmidu«, kakor se je reklo pri domači hiši, se še do druge svetovne vojne hranili stare insignije kotlarsko-kleparskega ceha. Šolala se je pri škofjeloških uršulinkah in dovršila učiteljske z maturo. Po končani svetovni vojni se je prijavila za učiteljico na Koroškem in je do plebiscita poučevala na osnovni šoli v Borovljah. Čeprav začetrnica, se je tu lotila tudi izvenšolskega prosvetnega dela in režirala igre. Po žalostnem izidu koroškega plebiscita se je vpisala na novo ustanovljeno univerzo v Ljubljani, ki je imela ob začetku le malo ženskih slušateljic. Leta 1927 je diplomirala na filozofski fakulteti in nato dobila mesto profesorice na učiteljski v Ljubljani.

Tako je Dora Vodnik zrasla v vrstah slovenskega izobraženstva, ki je doživljalo drvo svetovno vojno, potem majsko deklaracijo, razsulo avstroogrsko monarhije in razdelitev slovenskega narodnega ozemlja. Med študijem na univerzi se je seznanila s pesnikom Antonom Vodnikom, svojim bodočim možem. Skupaj sta utirala pota obnove duhovnega gibanja in sodelovala v glasilih »Križ na gori« in »Križ«. Zanimala so jo vprašanja mladine in njenih pravic, zanimal položaj žene in matere. Uporno je ugovarjala tedanjim togim narzom in pogosto prenašala zaradi tega nevednosti in krivice.

Kot profesorica — pred vojno na učiteljski v Ljubljani, po vojni pa na gimnaziji in pozneje kot lektorica za nemški jezik na ekonomski fakulteti v Ljubljani, je s svojim poglobljenim poznanjem človeka in v velikim strokovnim znanjem bila obliko-

valka premnogih mladih ljudi. Poklic ji je pomenil življenje. Po upokojitvi je z vso vnemo delala na večerni gimnaziji, srečna, ker je čutila, da je tam potrebna ne le kot profesorica, temveč kot osebnost. V stiku z mladimi je ohranjala svojo duševno razgibanost, zaupanje v življenje in vero v človeka.

Važen je bil tudi delež prof. Vodnikove pri metodiki pouka tujih jezikov. Z leti je napisala učbenike nemškega jezika za slovenske osnovne šole, gimnazijo in večerne šole, ki so prebili led dotedanega načina poučevanja. Uveljavila se je tudi kot prevajalka literarnih del iz nemščine. Žal, da ni utegnila napisati spominov na moža pesnika, kakor je bila želela. To bi bili brez dvoma zanimivo pričevanje o kulturnem vzdušju v Ljubljani za časa med obema vojnama, saj je bila pokojnica živahna spremljevalka javnega dogajanja.

Vsi, ki smo poznali pok. Doro Vodnik, smo cenili njeno samoniklo, močno in bla-

go osebnost. Bila je žena širokih razgledov, samosvoja, pogumna, pravična in odkrita v sodbah, vselej polna topline, zavzetosti, in dobrote. Posebej sta jo v njenem vzgojnem in izobraževalnem delu odlikovali izvirna domiselnost in velika ustvarjalnost. Premnogi se je spominjajo s hvaležnostjo in spoštovanjem tudi iz dni narodno osvobodilnega boja. Premočrtna in zavzeta za pravičnost se je kmalu vključila v delo, prestala zapor in mnoge nevednosti.

Posebno zadnja leta je s pozornostjo in ljubeznijo spremljala usodo zamejskih Slovencev, tako na Koroškem, kakor tudi na Tržaškem. Bila je naročnica tržaških slovenskih časopisov in revij, ki jih je brala z velikim zanimanjem in posojala tudi drugim.

Zadnja leta je postajala bolehnna na srcu. In je že slutila bližino smrti. Umrta je nepričakovano v Portorožu, kamor se je odpravila na oddih — nekaj dni po svojem 77. rojstnem dnevu.

Naj ji bo lahka ljubljena slovenska zemlja!

A. Š. in M. D.

Reforma družinskega prava

V parlamentarnem delovanju preteklega tedna moramo omeniti, da je senat odobril važni zakon za reformo družinskega prava. Zakon se bo moral vrniti v poslansko zbornico za dokončno potrditev, ker so senatorji vanj vnesli številne popravke. Družinsko pravo v Italiji bo po novem zakonu močno spremenjeno. Določa zlasti popolno enakopravnost zakoncev, oblikuje novo funkcijo žene, uvaja načelo o skupnosti imetja, valorizira gospodinjsko delo ter začrtava prioriteto koristi otrok.

Poroka bo v bodoče dovoljena z osemnajstim letom tako za moške kot za ženske. Zdaj je bila najmanjša starost 16 let za moške in 14 let za ženske. Tudi po novem se bo dovoljeno poročiti s 16 letom toda iz

važnih razlogov, katere mora priznati sodišče. Predzakonski pregledi so ukinjeni.

Očetovska oblast je doslej pripadala samo moškemu, v bodoče pa bo razširjena tudi na ženo. V primeru ločitve, bo ta oblast pripadla zakoncu, kateremu bodo zupani otroci, a tudi tokrat bo treba sprejemati važne sklepe skupaj. Domnevno očetovstvo odpade v primerih, da sta zakonca ločena.

Glede dediščine bodo enakopravni zakonski in nezakonski otroci. Dediščino bo dobila tudi žena, na katero je doslej odpadel en sam del oziroma samo užitek.

Osebo bodo zaščiteni pohabljeni otroci ter bodo lahko dediči tudi ustanove ali osebe, ki zanje skrbijo.

Pri ločitvi bo sodnik na zahtevo lahko odločil s sodbo, kateri zakonec je za ločitev odgovoren. Zadeva je posebnega pomena za preživnino in za dedovanje. Ločitev bo mogoče zahtevati iz razlogov, zaradi katerih je sožitje neznosno.

Glede posvojitve so odpravljene vse meje za priznanje nezakonskih otrok. Zaradi tega bo dovoljeno vključiti v družino nezakonske otroke, toda s pristankom drugega zakonca. Otroke bodo lahko priznali tudi mladoletniki, če so dopolnili 16. leto starosti.

—o—

AMERIKANCI O GOSPODARSKEM STANJU V ITALIJI

(Nadaljevanje z 1. strani)

nice Evropske gospodarske skupnosti. Visoka je proizvodnja v jeklarskem in kemičnem sektorju. Dobro se razvija tudi promet v severnih pristaniščih, zlasti v Genovi.

Kljub visokim izdatkom potrošnikov se dvigajo dohodki državnega proračuna. Po drugi strani je padel na kup do 25 odstotkov raznih luksuznih predmetov, v številni meso boljše kvalitete.

Prijava dohodkov do 30. aprila

Finančno ministrstvo je sporočilo, da je letos podaljšan rok za prijavo dohodkov iz lanskega leta do 30. aprila. Izjema pa velja samo za letos, ker bo prihodnja leta spet zapadel rok 31. marca.

Obenem je finančno ministrstvo zanimalo časopisna poročila o možnosti ločene prijave dohodkov žene in moža, če nista legalno ločena. Po zakonskem odloku o davku na dohodke fizičnih oseb je dohodek žene pridružen dohodku moža v zvezi z dolžitvijo celotnih dohodkov družinskega poglavarja.

Še sporočilo državnega zavoda za socialno skrbstvo INPS. Zavod sporoča, da bo izročil marca vsem upokojujencem potrdilo o zneskih, katere so lani prejeli na račun pokojnine, ter odtegljaje, ki so bili napravljeni za davke.

Upokojujenci bodo dobili omenjena potrdila v uradih, kjer prejemaajo pokojnine, to je v poštnih uradih ali v bankah. Izročitev potrdil bo po naslednjem postopku: upoko-

jenci, ki prejemaajo pokojnino marca, bodo lahko dvignili potrdilo ob nakazilu pokojnine za dvomesečje marec-april. Upokojujenci, ki so že dvignili omenjeni dvomesečni obrok, ter upokojujenci, ki bodo dvignili pokojnino aprila, pa bodo morali po potrdilo v plačilne urade od 15. do 24. marca ter bodo morali prinesiti s seboj pokojninsko knjižico ali kako drugo osebno listino.

V omenjenem številu primerov potrdil ne bodo mogli izročiti plačilni uradi. V teh primerih bodo upokojujenci prejeli potrdila na dom. Če potrdil ne bi prejeli do 24. marca, se bodo morali obrniti naravnost na pokrajinski sedež zavoda za socialno skrbstvo INPS.

Potrdilo o lanskim dohodkih bo treba priložiti davčni prijavi, če jo je davkoplačevalec dolžan izpolniti, ali pa je treba poslati okrožnemu uradu za neposredne davke le potrdilo o lanskim dohodkih, če uslužbenec ali upokojujenec nista dolžna izpolniti prijave. Pač pa je treba izpolniti in podpisati zadnji del formularja.

Novi regulacijski načrt v Nabrežini

Devinsko-nabrežinski občinski svet je v ponedeljek, 3. marca, odobril splošne spremembe regulacijskega načrta. Novi urbanistični načrt in ustrezne listine so na vpogled v sejni dvorani občinskega sveta do 27. marca, do 15. aprila pa je čas, da se predložijo občinski upravi pripombe z namenom, da se regulacijski načrt izpopolni.

O novem nabrežinskem regulacijskem načrtu je bilo v naši javnosti že veliko govora, kar smatramo za pozitivno, saj je prav, da pri izoblikovanju tako važnega urbanističnega instrumenta ne sodelujejo le tehniki, izvedenci ter občinski upravitelji, ampak čim širši krog ljudi, zlasti pa neposredno prizadeti prebivalci devinsko-nabrežinske občine. V tej zvezi moramo vsekakor beležiti zelo pozitivno dejstvo, da so župan in njegovi sodelavci imeli pred meseci vrsto posvetovanj s prebivalci mnogih vasi v občini, kar je odločilno vplivalo na vsebino novega regulacijskega načrta. Ob tej priložnosti je namreč jasno prišla na dan volja, da se naše kraške vasi ne spremenijo v muzeje, kot so nekateri želeli, temveč da se zanje predvideva takšen razvoj in razvoj, kot ustreza njenim naravnim potrebam in zlasti zahtevam prebivalcev našega Krasa. Na omenjenih posvetovanjih je dalje prišlo do izraza prepričanje, da utegne imeti prodajanje zemljišč na Krasu tujcem takšne posledice, da jih ni mogoče popraviti. Prodaja zemljišč poleg tega pomeni nepopravljivo gospodarsko škodo.

Priznati je treba, da nabrežinski regulacijski načrt omenjena načela polno upošteva, saj dovoljuje gradnjo domačinom za njihove potrebe, medtem ko dejansko onemogoča, da bi tujci poplavalili naš Kras s cementom.

Obalni predel občine je v bistvu namenjen turističnemu gospodarskemu izkoriščanju, a je treba pri tem vsekakor omeniti, da bo takšno izkoriščanje podvrženo

strogim predpisom in da ga bo usmerjala in nadzorovala občinska uprava. Sosljanski zaliv je strogo zaščiten, saj je dovoljena gradnja le na področju starega sesljanskega hotela in na področju še obstoječega kamnoloma, medtem ko je vse ostalo področje dejansko nezazidljivo. Nabrežinski Breg je določen za kopaljšča s prepovedjo kakršnekoli gradnje za stalno bivaljšče. To velja tudi za obalo med Devinom in Riškiškimi naseljem.

Kar je treba pri novem urbanističnem načrtu še poudariti, je dejstvo, da so zazidavalna področja znatno skrčena. Po starem regulacijskem načrtu bi se v nabrežinsko občino lahko naselilo skupno 146 tisoč prebivalcev, tako so namreč izračunali izve-

denci, medtem ko je po novih predpisih predvideno, da se število prebivalstva v občini poveča na največ 12 do 15 tisoč. Zazidavalna področja so v Nabrežini, Sosljanu in delno v Devinu, vendar novi predpisi dejansko onemogočajo gradnjo velikih blokov, ker je za vso občino dovoljena maksimalna višina 7 metrov, medtem ko znaša največji indeks 1,5 kubičnega metra na en kvadratni meter.

Po mnenju strokovnjakov in tudi ogromne večine občinskih upraviteljev je novi regulacijski načrt dobro in smotrno izoblikovan ter ustreza potrebam prebivalstva in hkrati štiti narodnostno ravnovesje. Jasno je, da z novimi urbanističnimi predpisi niso zadovoljni predvsem tisti, ki so namerali z zemljišči še dalje špekulirati in od tega imeti velike dobičke. To pa niso v ogromni večini domačini in njihova jeza ne prihaja v poštev.

Filip Warasch v SKK

V soboto, 8. t.m., smo povabili v Slovenski kulturni klub tajnika Narodnega sveta koroških Slovencev Filipa Warascha, ki nam je govoril o perspektivah koroških Slovencev po zadnjih državnozbornih volitvah, na katerih so, kot znano, prvič samostojno nastopili Slovenci s Koroško enotno listo, ki je med Korošci bolj znana s kratkimi KEL. Predavatelj nam je povedal, da je ravno dejstvo, da je dosedanja slovenska koroška politika usmerjala slovenske volilce v vključevanje v vsedrjavne avstrijske stranke, bil eden izmed faktorjev, ki je privedel do relativnega neuspeha KEL. Za popoln uspeh bi bil potreben daljši proces v političnem osveščenju širših plasti slovenskega življa na Koroškem. Predvsem pa je treba upoštevati, da je nasproti slovenski listi stala strnjena nemška protimanjšinska fronta. Čeprav nosilec KEL-a dr. Apovnik ni bil izvoljen v deželno zbornico, lahko rečemo, da so koroški Slovenci dosegli kar lep volilni uspeh: volilni izidi so pokazali,

da je KEL postala četrta stranka na Koroškem, pred komunistično, da so ji mandati v marsikateri občini zagotovljeni in da je utemeljeno pričakovanje, da bo na prihodnjih volitvah še napredovala.

V diskusiji, ki je sledila predavanju, je predavatelj odgovarjal na vprašanja, ki so bila tokrat številna, kar dokazuje živo zanimanje klubovcev za usodo koroških rojakov. Med drugim je omenil precejšnje uspehe koroških Slovencev v prizadevanju, da bi seznanil mednarodno javnost s svojim položajem in da bi sprožili to vprašanje pred mednarodnim političnim forumom. Filip Warasch je na koncu dejal, da k internacionalizaciji koroškega vprašanja lahko znatno pripomoremo Slovenci v Italiji s pisanjem tudi v italijanske liste, na poročanje katerih je avstrijska vlada iz razumljivih razlogov dokaj pozorna.

— : : —

V soboto 16. t.m. bo v prostorih SKK ulica Donizetti 3—I. dr. Toussaint Hočevar govoril o temi

EKONOMSKA KRIZA V SVETU
Začetek ob 19. uri. Vljudno vabljeni.

— o —

STALNO SLOVENKO GLEDALIŠČE V TRSTU
Kulturni dom
GOSTOVANJE GLEDALIŠČA „KOMEDIJA“
IZ ZAGREBA

Milan Grgič - Alfi Kabiljo
J A L T A, J A L T A

V petek, 14. t.m. ob 20.30 - Abonma Red A
premierski, Red G in Red H

v soboto, 15. t.m. ob 20.30 - Abonma red B -
prva sobota po premieri, Red D - mladinski v sredo in Red E - mladinski v četrtek

V nedeljo, 16. t.m. ob 16. uri - Abonma red C -
prva nedelja po premieri in Red F - okoliški

V torek, 18. t.m. ob 15.30 v Kulturnem domu
v Trstu

GOSTOVANJE MLADINSKEGA GLEDALIŠČA
IZ LJUBLJANE
A. Lindgren
P I K A N O G A V I Č K A
Mladinska igra

Slovenska skupnost o volitvah na Koroškem

V petek, 7. marca, se je sestel Izvršni odbor Slovenske skupnosti. Prisotni so bili strankin tajnik Dolhar, člani Lokar, Mljač, Tul in deželni svetovalec Štoka. Odbor je vzel v pretres vrsto aktualnih vprašanj, predvsem v zvezi z organizacijo političnega dela Slovencev v širšem deželnem okviru, rabo slovenščine v javnih organih, nekaterimi novimi zakonskimi osnutki v deželnem svetu, avtoportom v Fernečah, kraškimi rezervati, tridesetletnico osvoboditve in procesa v zvezi z Rižarno. Odbor je tudi zavzel enotno stališče do nekaterih perečih delavskih vprašanj. Razpravljal je o kritičnem stanju, v katerem se nahajajo delavci žaveljskega obrata tovarne Vetrobel.

V zvezi s koroškimi volitvami je IOSS podal naslednjo izjavo: »Najnovejše koroške deželne volitve predstavljajo uspeh Koroške enotne liste (KEL), ki je kljub kompaktni protislovenski gonji velikodravnih

strank in Heimatdiensta uspela zbrati nad 6000 glasov, kolikor jih doslej še ni nobena slovenska politična formacija. To dejstvo, ki ga je moral priznati sam zvezni kancler Kreisky. Čeprav stranka ni uspela izvoliti svojega deželnega poslanca, menimo, da je enotnost prvi pogoj za nadaljnje uspešno politično delo na Koroškem, kakor tudi drugod v zamejstvu.«

V zvezi s tem IOSS pozdravlja tudi spremembo v organizacijski strukturi političnega življenja Slovencev v Gorici, čestita članom novoizvoljenega sveta goriške Slovenske skupnosti in jim želi čim plodnejšega dela v prihodnosti. Vse to bo nedvomno mnogo doprineslo k požitvi in izboljšanju političnega dela na Goriškem. Odbor upa, da bodo med tržaško in goriško Slovensko skupnostjo vzpostavljeni čim plodnejši odnosi, kar bo nedvomno pripomoglo k izboljšanju političnega delovanja v deželnem okviru.

Splošna stavka v Gorici

V sredo sta goriška in sovodenjska občina zopet živeli v stavkajočem vzdušju.

Od devete do dvanajste ure so strokovne organizacije napovedale splošno stavko in protestno povorko po Korzu na Travniki, kjer je bilo določeno veliko delavsko zborovanje. Stavkali so tri ure tudi mestni avtobusi. Delavci so stavkali predvsem zaradi vedno hujše gospodarske krize in naraščajoče brezposelnosti, zaradi katere je že več stotin delavcev v dopolnilnih blagajnah, to se pravi z zelo znižanimi mesečnimi prejemki.

Približno tri tisoč delavcev pa je v nevarnosti, da bodo zgubili svoja delavna mesta in ostali brez službe. Najbolj so v nevarnosti delavci v kartonažnih tovarnah LACEGO v Gorici in v Sovodnjah.

V znak protesta še vedno tabori en del teh delavcev v šotorih na Travniku pred prefekturno palačo.

Prihajajo jim mnoge solidarnostne izjave, med temi tudi od vodstva demokršćanske goriške zveze in od Slovenske skupnosti.

Lastnik omenjenih tovarn prof. Stavro Santarosa pa kljub dolгим pogajanjem s

PRAZGODOVINA

V palači Attems je bila prejšnji teden odprta prazgodovinska razstava predmetov in ostankov iz najstarejših dob naše pokrajine, ki so jih našli arheološki raziskovalci društva »A. Comel«.

Razstava je zelo zanimiva in poučna. Obiskujejo jo dijaki in učenci vseh šol. Privlačuje pa tudi druge obiskovalce, saj jih je v nedeljo kar tisoč ogledovalo spomenike goriške preteklosti. Zaradi izrednega zanimanja bo razstava odprta še en teden.

UPOKOJENCEM!

Letos morajo tudi upokojenci, ki prejema pokojnino od zavoda za socialno skrbstvo INPS prijaviti davčnemu uradu lansko pokojnino, in sicer do 30. aprila.

V ta namen bodo dobili prizadeti upokojenci posebno izjavo INPS z naznačeno vsoto tam prejete pokojnine z morebitnimi odbitki.

Kdor bi tozadevnega obrazca ne dobil, naj se do 24. marca obrne na pokrajinski sedež na Travniku.

TOLMINSKI ZBORNİK

Pred nekako dvajsetimi leti je izšel prvi zvezek »Tolminskega zbornika«, ki obravnava Tolminsko deželo, njeno sedanost in prejšnje dni.

Lani je bil ustanovljen pod vodstvom prof. Dolenc poseben uredniški odbor za sestavo in izdajo druge knjige tega izredno zanimivega zbornika o našem zgornjem Posočju.

Odbor je zbral že dosti gradiva, dokumentov in listin.

Druga knjiga Tolminskega zbornika bo posvečena predvsem 260-letnici velikega tolminskega punta. Razpravo za ta punt je napisal prof. Bogo Grafenauer.

sindikati noče pristati na nobeno rešitev in grozi z odpustom vseh nastavljenecv.

Če ne bodo deželna in državna oblastva posegla vmes, grozi gospodarskemu življu na Goriškem prava katastrofa.

—o—

TRINKOVA PROSLAVA

V nedeljo popoldne je pripravilo prosvetno društvo M. Filej v Gorici z izbranim sporedom lepo uspelo proslavo za dvajsetletnico smrti očaka Ivana Trinka.

Pod vodstvom prof. Jericija je nastopil mešani zbor, ki je v odlični izvedbi tudi Trinkovih kompozicij dokazal da napreduje od nastopa do nastopa.

Sledil je osrednji prikaz Trinkovega lika v njegovi besedi in podobi, ki ga je podal prof. Rado Bednarik z vmesnimi recitali Trinkovih pesmi.

Celotni recital je zaključil pevski oktet s Trinkovim »De profundis«, ki je izbrano poslušalstvo ganil do solza.

Krmin

PRVI ZNAKI

Krminski podžupan Miro Gradnik je pred kratkim predlagal, naj bi občinska uprava postavila dvojezične občestne napise na tablah vsaj v krajih, kjer so naseljeni tudi Slovenci. Občinski odbor je z razumevanjem Gradnikov predlog sprejel. Prvi dvojezični napisi bodo postavljeni na cestah na Plešivem in na Ceglu.

Potrebni pa so tudi še drugod in upamo, da bodo tem prvim sledili še drugi.

SINDIKATOVE SEJE

Sindikat slovenske šole za Gorico je sprejel na svoji seji 10. t.m. nekaj važnih sklepov.

Odbor je sklenil, da se bodo slovenski šolniki udeležili napovedane stavke za dan 26. marca, če ne bo v najkrajšem času prejel od prosvetnega ministrstva odgovora glede samostojnega slovenskega šolskega okraja, o dokladah za dvojezičnost, kakor je priznana Nemcem v Poadižju ter o dodelitvi pomožnega tajnika na slovenski nižji šoli v Gorici.

Odprtih je še nekaj vprašanj v korist našim šolam o katerih bo sindikat razpravljal in zastavil vse svoje moči, da se uresniči.

—o—

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU - SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA V GORICI in ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE V GORICI v sodelovanju z Ustanovo za kulturne in umetniške prireditve EMAC iz Gorice

GOSTOVANJE GLEDALIŠČA »KOMEDIJA« IZ ZAGREBA

Milan Grgič - Alfi Kabiljo
J A L T A. J A L T A

Scenograf: Duško Jeričević

Kostumograf: Ksenija Jeričević

Dirigent: Alfi Kabiljo

Koreograf: Tihana Škrinjarič

Korepetitor: prof. Stanko Šimunič

Režiser: VLADI ŠTEFANČIČ

V četrtek 13. t.m. ob 20.30 v gledališču »G. Verdi« v GORICI (Goriški abonma)

Pesniška zbirka »Nova pesmarica«

Učakali smo, da se je nov pesnik Ace Mermolja uveljavil v našem mlajšem kulturnem rodu. Svojim rojakom v Gorici se je že predstavljal po končanih študijah na slovenskih šolah in na ljubljanski univerzi. Širši javnosti je postal znan po svojih objavah v raznih slovenskih revijah in radijskih oddajah. V prevodih ga poznajo delno tudi Italijani.

Zadnje čase je pripravil »Pesniški list 3«.

Mermoljeva zadnja zbirka pa je »Nova pesmarica«, ki jo je predstavil na pesniškem večeru v Gorici v sredo zvezer. Na-

slov zbirke je preprost, bogata pa je duhovna vsebina pesmi, ki so nastale v letih 1971 do 1974.

Mladi goriški pesnik kaže trdno voljo in živega duha do še večjih stvaritev.

Ob zvokih slovenj-beneške »Oj božime...« so udeleženci zapuščali dvorano. V atriju so si še ogledali razstavo Trinkovih rokopisov, risb, knjig in listin, ki predstavljajo dragocen del naše kulturne dediščine.

Omeniti je treba, da je bila v veži pred dvorano prirejena tudi umetniška razstava mladega umetnika prof. Hijacinta Jušč, ki je doma iz Slovenske Benečije in poučuje na naši srednji šoli v Gorici.

Recitalna proslava in obe razstavi sta pričali, da Trinkov duh še živi in rodi slednike po njegovih stopinjah.

—o—

VOLITVE

(Nadaljevanje z 1. strani)

zagotovljeno pravično zastopstvo slovenskih obrtnikov in bo tudi zajamčeno nadaljnje pozitivno delovanje SGZ v prid obrtništva.

Vsak obrtnik odda svoj glas s tem, da prekrži na glasovnici številko 2. Poleg tega lahko odda 4 preferenčne glasove s tem, da označi ime in priimek ali pa samo številko izbranega kandidata.

Obrtniki, zavedajte se važnosti vašega glasu in glasujte za kandidate Slovenskega gospodarskega združenja, glasujte za LISTO ŠTEV. 2.

O prvih dveh puntih na Tolminskem, ki sta se vžgala že leta 1513 in 1515 je črpala znanstveno razpravo dr. Marija Verbič iz še neznanih virov, ki jih je odkrila v arhivu v Gradcu.

V počastitev tristoletnice Bovca bo ravnatelj goriškega muzeja Branko Marušič pokazal zgodovinsko podobo Bovca, profesor Uršič pa bo podal njegov geografski obris.

Zbornik bo imel okrog 350 strani velike osmerke s sto petdesetimi slikami in risbami.

Prve pole so že v tisku in bo knjiga izšla že v prvi polovici maja za tridesetletnico osvoboditve.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Prva letošnja številka »Mladike«

Prva letošnja številka »Mladike« se nam predstavlja v nekoliko spremenjeni zunanji podobi, seveda samo kar zadeva platnice, ki so spet delo Edvarda Žerjala. Na uvodnem mestu je objavljen članek o Prešernovem prazniku, pod naslovom iz njegove »Zdravice«: »Edinost, sreča, sprava k nam naj nazaj se vrnejo«. V uvodniku je rečeno med drugim: »Sprušujemo se, kako bi bilo s slovenskim narodom kot celoto, če bi si vsak njegov pripadnik izbral za delovno geslo besede iz obeh Prešernovih verzov. Če bi vsak ostal sicer pri svojem mišljenju, a bi vendar bil zmožen podati roko slehernemu sorojaku. Mislimo, da bi doživel to, o čemer je sanjal Prešeren, na katerega se vendar prav vsi sklicujemo. Toda Prešernova želja je še vedno rdeče občrtana, kot v njegovem rokopisu, iz katerega je morala izpasti pri tisku njegovih Poezij; ljubeč poziv se ne more odrešujoče prebiti skozi pregrade vseh vrst.«

Tehtnost daje tej številki tudi članek z naslovom »Je Kras še naš?«, ki ga je napisal deželni svetovavec Drago Štoka. Štoka je zapisal med drugim: »S komerkoli govorim, kamorkoli grem, slišim grenko in zaskrbljujočo besedo o Krasu. Ljudi skrbijo nova naselja, novi bloki, nove razlastitve, nove kupoprodajne pogodbe, ki jih je vedno več.«

Ivo Jevnikar piše o socialnem skrbstvu za stare in prednost njegovega članka je v tem, da navaja tudi razne predloge za izboljšanje tega skrbstva, kot je npr. tisti, ki ga je izdelal Institut za mednarodno sociologijo v Gorici. Na neki njegov prejšnji članek o cerkvenih strukturah pri Slovencih pa odgovarja v tej številki Danilo Sedmak. Martin Jevnikar nadaljuje svojo dolgo razpravo »Zamejska in zdomska literatura« in obravnava tokrat Miroslava Košuta in Ireno Žerjal. Maida Košuta je napisala novelo z božičnim motivom pod naslovom »Balada starega mesta«, s socialnim motivom. Saša Martelanc v kratkem članku komentira Kobalovo knjigo »Svetovni popotnik pripoveduje«, pod naslovom »Zlate mreže« je

objavljeno in komentirano zanimivo pismo nekega starega Italijana iz Genove, ki ima lepe spomine na Slovence, Maks Šah pa je prispeval članek o stoletnih koledarjih. V rubriki »Dokumenti« najdemo članek o obisku videnskega nadškofa med Beneškimi Slovenci. Vladimir Kos iz Tokia je zastopan s pesmijo »Vrbi ob progi«. Zelo zanimiva in aktualna je rubrika »Antena«, ki prinaša in komentira novice o dogajanju v slovenskem svetu. Omeniti je še rubriko za žene in dekleta s kuharskimi recepti, knjižne ocene izpod peresa Ester Sferco in Maksa Šaha, gledališke zapiske, poročilo o razstavah in »Čuka na Obelisku«.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA IN ZDRUŽENJE PEVSKIH ZBOROV PRIMORSKE

prirejata

v nedeljo, 16. marca ob 16. uri v Ljudskem domu pri Korošcih:

II. KONCERT REVIJE »PRIMORSKA POJE« 75

Nastopili bodo:

Mešani zbor - Studeno
Moški zbor Soča - Nova Gorica
Mešani zbor Kanal
Moški zbor France Bevk - Prvačina
Moški zbor Jezero - Doberdob
Mešani zbor Bazovica - Rijeka
Moški zbor Tabor - Opčine
Moški zbor Igo Gruden - Nabrežina
Primorski akademski pevski zbor Vinko Vodopivec - Ljubljana
Mešani zbor France Bevk - Šmarje pri Kopru

Vljudno vabljeni!

Gostovanje gledališča »Komedija« v Kulturnem domu

Gledališče »Komedija« iz Zagreba bo kot gost Stalnega slovenskega gledališča nastopilo z glasbeno komedijo Jalta, Jalta« avtorjev Grgiča in Kabilja dne 13. marca v gledališču »Verdi« v Gorici, 14., 15. in 16. marca v Kulturnem domu v Trstu.

»Jalta, Jalta« obravnava z ljubeznivo ironijo znamenito konferenco na Jalti, ki je 4. februarja 1945, v perspektivi zavezniške zmage, pričela vsklajevati interese velikih treh zaveznikov, Stalina, Churchilla in Roosevelta. Veliki protagonisti kajpada ne nastopajo kot osebnosti v naši glasbeni komediji, nadomeščajo jih generali, delegati ter spremljevalno osebje. Težo dramatičnega zapleta prevzamejo ruski, ameriški ter angleški sobar, ki na Jalti skrbijo da imajo njihovi šefi vsak dan čisto in zlikano perilo. Veliki problemi, ki jih rešuje konferenca pa tudi strunne sobarje zapletejo v interese konflikte, saj morajo poleg ozemeljskih pretenzij v korist države, ki ji pripadajo, reševati tudi erotične stiske in težave v bitki za široko srce Nine Filipovne, oskrbnice vile

Aramovski na Jalti... Poleg tega pa se na konferenci dogajajo še druge zagonetne in presenetljive skrivnosti. Na zemljevidu sveta se na terenu Antarktike nenadoma javljajo zeleni madeži, ki naj bi dokazovali, da je sredi večnega ledu vendarle še košček oaze, »zeleno livade«, kjer poganja sočna trava in dehtijo rože, po nezasmrajenem zraku pa frfotajo pisani metulji. In ker ta oaza lepote še nima gospodarja, je tudi vsemogočni jaltski vrh ne more razdeliti med interesne prigrizke.

Avtorja »Jalte, Jalte« sta Milan Grgič, rojen v Splitu 1934. Diplomiral je na Akademiji za glasbo v Zagrebu, zaposlen kot glasbeni urednik na TV Zagreb, sicer pa pisec številnih dramskih tekstov zabavnega žanra za vse vrste izraznih medijev, od filmskega scenarija, do TV nadaljevanj. Alfi Kabiljo, rojen 1935 v Zagrebu je skomponiral glasbo za uspešni musical in tudi sicer piše scensko ter zabavno glasbo, za katero je bil že večkrat nagrajen doma in na tujem. Uradno pa je diplomiral na fakulteti za arhitekturo v Zagrebu.

Boris Pahor MINI DNEVNIK

V.

O razumarjih in o praški pomlad.

Nekaj v Javorškovi logiki ne funkcionira v redu. Moji tržaško-kraški možgani ne prenesejo take zamegljenosti. Kamen je kamen. Morje je morje. Tukaj pa ti naprede štrečno, ki nima ne začetka ne konca.

Na primer. »Razumarska družba našega socialističnega sveta (bi morala odigrati pomembno 'spajalno' vlogo«, ko gre za vključevanje Slovenije v svet, predvsem v dežele tretjega sveta.

A kako naj deluje pisatelj, ko pa ga že tri desetletja razosebljaš?

Res so pisatelji bili poglavitni nosilci osvobodilnega boja. A zakaj? Ker so verjeli v njegovo prenovitveno poslanstvo. Danes pa je uradno določeno, koliko si lahko Slovenec, koliko lahko skrbiš za zamejstvo, kdaj si prekoračil začrtano mejo, kdaj si postal nacionalist ali celo reakcionar,

če že ne izdaalec — internacionalizma seveda, ne slovenstva!

Prva skrb slovenskega pisatelja mora vsekar biti, da sprejeto izročilo prenese v prihodnost, potem komaj lahko misli na tretji svet. Mi pa, Jože Javoršek, imamo naš prvi tretji svet v Beneški Sloveniji, na Koroškem, v tržaških predmestjih. In če si slovenski inteligenci odvzel skrb za to, kar je za nas bistveno, kako hočeš, da bo slovenska inteligenca skrbela za bistvene potrebe tretjega sveta?

Najpoprej narediš družbo, ki ima za malika standard in v kateri velja samo kdor je uradno uspešen, — potem pa točiš krokodilove solze, ker ni nikjer sledu o kakem idealizmu!

Zastoj lahko iščemo v vsem tem kako logično sosledje.

A Jože Javoršek pravi dalje: »... V resnici sramotno nerazumljivo, mračnjaško in skrajno provincialno je, da je cela skupina razumarjev vključena

v zaviranje, zapletanje in predvsem v pretkano demoraliziranje tega zgodovinskega početja (vključevanja v svet)«.

Mogoče so res taki ljudje, ne vem, ko bi Javoršek nanizal n njihova imena, bi lahko presodil, ali blefira ali je kaj resnice v tem, kar pravi. Vsekakor, če se »razumarji« ne zanimajo za usodo slovenstva, pa naj bo to odprto ali zaprto slovenstvo, je za to kriva vzgoja, ko gre za mlade razumarje, družba na splošno, ko gre za starejše ljudi. Zato bi Javoršek moral začeti z moralizacijo družbenega ustroja, potem bi komaj prišla na vrsto poteza o vključevanju slovenstva v svet. Prva, narodna, zavest je podlaga drugi. Prešeren docet. Kdor pa bi rad postavil stvari na glavo, ta ne dela slovenstvu v prid, ampak narobe, slovenstvu v škodo.

Očitno je, ponavljam, da logično sklepanje ni Javorškova vrлина.

Stvar pa je dosti hujša kot samo logični vakuum. Zakaj ti mračnjaški »razumarji« so po njegovem »natanko iste vrste ljudje kot tisti, ki so krivi, da je slana pomorila praško pomlad... To

(Dalje na 7. strani)

Sodobno kmetijstvo

Člani Kraškega združenega hleva v Praprotnu so na redni seji, ki je bila v ponedeljek 3. marca, med drugim obravnavali vprašanje kraških rezervatov, pri katerih so neposredno prizadeti. Zavzeli so odločno odklonilno stališče do novega deželne zakonskega osnutka št. 102. Poudarili so, da so bili lastniki-kmetovalci nasprotni prvemu deželnemu osnutku, ki je bil predložen januarja 1973, tako odklanjajo ponovno tako pojmovanje zaščite narave, ki bi okrnilo stoletne pravice kraškega prebivalstva in hkrati vzelo lastnikom pravico do uporabe lastnih zemljišč in ki bi oviralo razvoj kmetijstva na Krasu.

S TRŽAŠKEGA

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV

Trst, ulica Donizetti 3/I.

vabi v ponedeljek, 17. marca 1975 na kulturni večer. Gospod *Aljoša Žerjal* bo predvajal film

O TRPLJENJU V RIŽARNI

Ker se bo v kratkem začel proces proti krivcem trpljenja in smrti mnogih Slovencev, Hrvatov, Italijanov in drugih narodov v tem kraju, vabimo Slovence, da se poklonimo tem žrtvam. Obenem je to začetek proslav konca druge svetovne vojne.

Razen filma o rižarni, bo *Žerjal* pokazal še nekatere druge filme.

Vljudno vabljeni. Začetek ob 20,15.

Odbor

Tudi člani Zadruženega hleva proti rezervatom

Člani so se pripoučevanju posameznih členov zakonskega osnutka ogorčeno izrekli o možnosti, da se v smislu njegovih določb objekti, ki so zgrajeni v občo korist kraškega gospodarstva, proglasijo za iznakaženje okolja in narave. To je nezaslišan in krivičen odnos do vloge kraških kmetovalcev, ki imajo edini zasluge, da je Kras dobil tako lepo in značilno podobo, katero danes samo oni še ohranjajo. Sprašujejo, čigava je sploh zasluga, da je danes Kras deležen tolike pozornosti in da je predmet študijskega zanimanja. Ker obstaja nevarnost, da bo krajevemu prebivalstvu tuja ustanova v praksi še stopnjevala tak negativen odnos do dela kraških kmetovalcev, člani zadruga pozivajo vse kmetovalce in lastnike, da strnejo svoje vrste in organizirano nastopijo v obrambo in zaščito kraškega prebivalstva.

KONGRES PRI

Na republikanskem kongresu v Genovi je La Malfa v svojem tajniškem poročilu obravnaval predvsem dve vprašanji: petrolejsko krizo ter njene posledice za svetovni gospodarski položaj ter za odnose med vzhodom in zahodom, nato pa gospodarske in socialne razmere v Italiji. Potrdil je zmanjšanje primanjkljaja v plačilni bilanci s tujino in manj hitro naraščanje cen. Zahteval je povečanje proizvodnih investicij za boj proti recesiji. Zaključil je, da se bo mogoče šele aprila ali maja izreči glede prvih znakov izboljševanja položaja.

La Malfa je tudi dal intervju časopisu »Il Secolo XIX« v zvezi s kongresom. Poudaril je, da nasprotuje zgodovinskemu kompromisu med krščansko demokracijo in italijansko komunistično stranko, ter je opozoril, da so popačili zadevne izjave, katere je bil dal pred kratkim tujemu tisku.

MOTORIZACIJA V SLOVENIJI

Po najnovejši statistiki je bilo lani v Sloveniji 251.110 osebnih avtov, v vsej Jugoslaviji 1.330.761. V Sloveniji pride 1 osebni avto na 7 prebivavcev, v vsej Jugoslaviji pa na 16. Najmanj se je lani povečalo število avtov v Sloveniji in sicer za 10 odst., v vsej Jugoslaviji pa za 16,7 odst. Tovornjakov je bilo lani v Sloveniji 18.800, v vsej Jugoslaviji pa 135.757. V Sloveniji je naraslo njihovo število lani za 1 odst., v vsej Jugoslaviji za 8 odst. Preseneča podatek, da ima Slovenija samo 13,8 odst. vseh tovornjakov, glede na to, da znaša delež slovenskega gospodarstva v jugoslovanskem prostoru več. Delež osebnih avtov v Sloveniji znaša, glede na celoten jugoslovanski

prostor, 18,8 odst. Sloveniji dobavlja bencin in nafto jugoslovanska petrolejska družba INA, v načrtu pa je gradnja lastne slovenske petrolejske rafinerije v Kopru, katere produkcija bi znašala okrog 8 milijonov ton, tako da bi Slovenija lahko okrog 5 milijonov ton bencina in nafte izvažala, predvsem v Zahodno Nemčijo. Pri rafineriji v Kopru naj bi bil udeležen libijski (iz Libije bi prihajal petrolej) in zahodnonemški kapital, kamor je pretekle dni potoval v ta namen, kot je poročal slovenski tisk, bivši jugoslovanski veleposlanik v Nemčiji Čačinovič. Njegovi razgovori z nemškimi podjetniki so bili baje uspešni. Vprašanje pa je, kako bo na to reagirala INA, ki ne bi rada izgubila slovenskega tržišča za bencin in nafto, čeprav ga je včasih preskrbovala (predvsem kar zadeva nafto za kurjavo) bolj neredno, kot je bilo razvidno iz pritožb v slovenskem tisku.

—o—

Mini dnevnik

(Nadaljevanje s 6. strani)

so isti ljudje, ki so nekdanja izročila kulture, ki so bila po nujni usode v našem majhnem svetu revolucionarna, spremenili v gostobesedni narcisizem.

Jože Javoršek, ki odkriva narcisizem tudi zunaj sebe!

A kdo so ti hudiči v človeški podobi, ki so iste vrste kot tisti, ki so krivi, da se je izjalovila praška pomlad. Taki pokvarjenci so lahko samo stalinisti, zakaj vsi drugi so bili s srcem, z dušo in z vsem bitjem za Čehe in Slovake: katolčani, protestanti, socialisti, liberaci itd.

Tukaj je nekaj spet hudo narobe. Če to ni zmedenost na n potenco, potem bi bilo potrebno tukaj uporabiti izraz, ki se v francoščini glasi *l'acheté*, v italijanščini *vigliaccheria*, po naše pa bi rekli nečastnost. Bolj primerne izraza ne bi znal najti za nekoga, ki krivce tako trpke usode kot je bila praška, povezuje z nekimi fantomatičnimi slovenskimi grešniki.

(nadaljevanje sledi)

Maloobmejna trgovina

Maloobmejna trgovina na Tržaškem je lani znašala nekaj nad 15 milijard lir ter se je povečala v primeri z letom 1973 za 15 odstotkov. Porast pa je treba pripisati višjim cenam na italijanskem in jugoslovanskem tržišču, tako da se realna merjava v bistvu ni spremenila v primerjavi z letom 1973.

Od skupne vsote 15,1 milijarde lir v letu 1974 je odpadlo na tržaški uvoz 6,5 milijarde lir ter na izvoz 8,6 milijarde. Leta 1973 je maloobmejna trgovina dosegla 13,1 milijarde lir, in sicer 5 milijard v uvozu ter 8,1 milijarde v izvozu.

Tržaška delegacija italijansko-jugoslovanske trgovinske zbornice v Milanu je ob koncu leta 1974 imela 71 članov. Za maloobmejno trgovino je lani predlagala dva nova spiska blaga za brezcarinski uvoz na italijansko, oziroma na jugoslovansko tržišče. Pripočila je bogatejši izbor blagovnih vrst, zaradi česar bi bile tudi globalne vsote znatno večje od prejšnjih. Tržaška delegacija je nadalje predlagala, naj bi omejena spiska po potrebah gospodarskega razvoja obnavljali iz leta v leto. Italijansko ministrstvo za zunanjo trgovino je te pred-

loge že sprejelo, a se morajo o njih izreči še druga pristojna ministrstva.

Tržaška delegacija priporoča tudi možnost, da bi v blagovna spiska A in B vključili take vrste blaga, ki naj bi se v okviru predvidenih kontingentov lahko izmenjavale tudi mimo morebitnih novih omejitev v meddržavni trgovini. Tako se je izkazal za zelo koristnega brezcarinski uvoz živine in mesa za potrebe tržaškega pristanišča. Kljub splošni prepovedi uvoza iz tretjih držav, je namreč Trst lani dobil ves razpoložljivi kontingent 40 tisoč stotov živine in mesa iz Jugoslavije.

Poslovni krogi z zadovoljstvom ugotavljajo, da se zadnji dve leti obseg poslovanja po sporazumu ALPE ADRIA ponovno veča. V tej zvezi je tržaška delegacija predlagala jugoslovanskim predstavnikom, naj ne bi skrajšali roka za opravljanje ustreznih poslov na manj kot 18 mesecev. Krajši rok bi namreč ne zadostoval in predvsem zaradi tega, ker gre včasih za zamotane operacije. Poleg tega pristojne jugoslovanske oblasti ne priznavajo kompenzacijskim poslom ugodnosti, ki so jih sicer deležne izvozne operacije proti prilivu tuje valute.

ŠAH

Dekle z zaprtimi očmi

12

Napisal Pierre L'Ermite

Prevedel Lovro Sušnik

Ob preigravanju mojstrovine, ki smo jo za danes izbrali, človek res ne ve, kaj naj bi bolj občudoval: ali večino pri izkoriščanju in kopičenju neznatnih, neoprijemljivih slabosti v nasprotnikovi poziciji ali lepoto in globino zaključne kombinacije. V kali je tu (New York, 1918. leta) že ves bodoči svetovni prvak

Čut, ki mu gre menda pripisati dejstvo, da ni Capablanca v 30. letih nastopanja na turnirjih in matchih nabral več kot 35 porazov. A obenem je tudi čut, ki ga je — prignan do skrajnosti nekakšne znanstvene dogme — oropal tiste borbenosti, ki bi bila edina mogla kljubovati nezlomljivemu borcu, kot je bil Aljehin.

CAPABLANCA - FONAROFF

Španska otvoritev

1. e4 e5, 2. Sf3 Sc6, 3. Lb5 Sf6.

To starejšo varianto je danes zamenjala 3... a6 (tu pa tam se pojavi tudi dvorezna 3... f5, s katero si črni pridržuje možnost, da se v primernem trenutku z b5 reši nadležne vezave belega lovca.

4. 0-0 d6, 5. d4 Ld7, 6. Sc3 Le7, 7. Te1 ed4, 8. Sd4: Sd4:, 9. Dd4: Lb5, 10. Sb5: 0-0.

Črni je zamenjal dve lahki figuri in že sanja o remiju. Kaj pa beli, je kaj odnesel iz otvoritve? Kmeta a7 ne more vzeti, saj bi se njegov skakač po 11... c5 ne vrnil živ s svojega roparskega pohoda. Pač pa lahko izsili slabost v črni poziciji!

11. Dc3 c6 (seveda ni člo 11... Tc8, ker bi sedaj zares sledilo 12. Sa7:, tako pa je nastala šibka točka d6, ki jo bo beli neusmiljeno izkoristil), 12. Sd4 (Beli namerava priti s skakačem na f5, nakar bi matna groznja na g7 vezala skakača Sf6. Zato črni pohiti s premestitvijo lastnih figur), 12... Sd7, 13. Sf5 Lf6, 14. Dg3.

Sedaj je slabost zaostalega kmeta d6 očitna v vsej svoji goloti. S 15... d5 bi se črni sicer rešil zaostalega kmeta, zato pa po zamenjavi dobil osamljenega. Najbolj čudovito pri vseh stvari pa je, kako spretno povezuje črni napad na šibkega kmeta z ogrožanjem nasprotnikove rokade.

14... Se5 (ali 14... Le5, 15. f4 Lf6, 16. Td1), 15. Lf4 (grozi 16. Tad1) Dc7, 16. Tad1 Tad8.

Je mogoče, da je črni že izgubljen?

17. Td6!!

Tako pade črni slabič, z njim pa se zruši vsa črna pozicija. Beli grozi 18. Le5: in 18. Tf6:. Ne pomaga 17... Sg6 zaradi 18. Tf6: Df4:, 19. Se7 šah-šeh. Zato je naslednja poteza črnega izsiljena.

17... Td6:, 18. Le5:.

Odgovor 18... Le5: sedaj odpade zaradi 19. De5: in beli napade Td6 ter grozi mat na g7 (e 1... Tg6, 20. Dc7:). Po mnenju komentatorjev bi bil moral črni sedaj igrati »najmanj slabo potezo« 18... Da5 z dvojno groznjo 19... De1: mot in 19... Le5:. Beli se lahko ubrani obeh groženj na dva načina, ki mu ob precizni igri zagotavljata zmago, pa čeprav naporno:

A) 19. Lc3 Lc3:, 20. bc3: Tg6, 21. Se7+ Kh8, 22. Sg6:+ itd.

B) 19. f4 Le5:, 20. fe5: Tg6, 21. Se7+ Kh8, 22. Sg6:+ itd.

Partija se je tako nadaljevala:

18... Td1, 19. Td1: Le5: (In sedaj strela z jasnega!), 20. Sh6+ Kh8, 21. De5: De5, 22. Sf7:+ Črni se vda.

»Tako govore pesniki, deklica moja... Človek umre od tuberkuloze..., od raka, od črevesnega vnetja... Od žalosti pa umirajo le v romanih.«

Melanija, ki je stala v kotu z rokama v bokih, je prikimala.

»Vidite,« je nadaljevala gospa, »najbolj se tu namreč bojimo tuberkuloze. Moj sin Ludvik je star štiriindvajset let in je izvrstnega zdravja, hiša je zdrava, vsi so zdravi... Razumeli boste, da bi za nič na svetu niti zaradi našega ljubega prijatelja, župnika pri Sv. Frančišku Saleškem...«

»Toda, gospa, zagotavljam vam, da niso imeli niti moji starši niti jaz nikoli ničesar, kar bo le količkaj sličilo jetiki.«

»Dobro! Kje ste prej služili?«

»Še nikjer.«

»Res, tako mi je pisal tudi naš izvrstni prijatelj. Končno mi je to še ljubše. Melanija vas bo še lažje izučila. Dobivala boste 300 frankov na mesec. Prvo je, da si pri kupovanju za hišo ničesar ne pridržite! O, kar se tega tiče, sem divja! In da veste, imam oko, ki je, če že ne orlovsko, pa vendarle bistrovidno!«

Ker ni Marija Durand ničesar odgovorila, se je gospa Hughe obrnila h kuharici.

»Torej, Melanija, peljite zdaj... Saj res, kako se pa pišete?«

»Marija Durand.«

»Aha, Durand... To ime me na nekaj spominja. Ali ste morda v sorodu z družino Durand, ki sem jo svojčas poznala in ki je imela gostilno v gasi Moufettard?«

»Ne bi rekla, gospa...«

»Sicer je pa to brez pomena. Melanija vam pokaže vašo sobo in vi prevzamete takoj svoje delo. Vi boste stregla pri mizi, zakaj šofer mora biti že gotov z obedom, ko se dvignemo od mize, da je koj na razpolago gospodoma. Vse drugo vam pokaže Melanija. Dovolj! Dopadete se mi... Prepričana sem, da se bova dobro razumeli!«

»Gospa se lahko zanese, da bom storila vse, da jo zadovoljim.«

»Kaj sem hotela reči, Melanija? Ali je gospod Ludvik že doma?«

»Mislim da ne.«

»Mislite, da ne! Torej ga še ni?«

»Očitno!«

Gospa Hughe je pogledala proti nebu in je komaj opazno zganila z rameni.

In ta, že samo ta gib je bil za Marijo Durand kot ugotovitev, da je v tej nadvse bogati hiši nekaj, kar kali mir in srečo.

Peto poglavje

Soba Marije Durand je bila boljša, kot so navadno sobe pariških služkinj.

Ko je bila Melanija odšla, je sedla Marija Durand na majhno posteljo, ki je postajala njena, in je gledala na štiri gole stene, na okno, ki je gledalo na stransko cesto in

VABIMO NAROČNIKE IN BRAVCE

da naj nam pošiljajo v objavo obvestila o kakem dogodku, o katerem želijo, da bi bil javljen v listu, npr. o rojstvih v prijateljskih družinah, čestitke ob doseženi diplomi, o smrtih itd. Obvestila so brezplačna. Večkrat se kdo obrne na uredništvo, zakaj nismo objavili sporočila o kakem takem dogodku. Toda iz tehničnih vzrokov lahko objavljamo samo tista, ki so nam poslana v objavo, sporočena po telefonu itd. Vsa taka sporočila radi brezplačno objavimo, razen če gre za plačan oglas ali osmrtnico.

Uredništvo

v katerem se je kazal štirikotni izrezek njegega neba...

Ta postelja, dva stola, stara toaletna mizica iz posteklenjene litine, smrekova miza, omara pod visečim podom stopnišča, ki pelje na podstrešje, to je njena soba... Oh, kakršnasibodi, ja, pač kakršnakoli... Nič križa na steni, nobene slike na opravi. Marija Durand je pomislila, da bo mogla, ko pride njen kovček, ublažiti to siromaščino vsaj z nekaj osebnega obeležja.

(Dalje)

—o—

Vljudno prosimo,

da bi poravnali naročnino, bodisi po položnicah bodisi v upravi, vsak dan od 9. do 12. ure, razen ob ponedeljkih in sobotah.

pohištvo

KOZMAN

VABIMO cenjene odjemalce naj obiščejo NOVO TRGOVINO S POHIŠTVOM v Ulici Castaldi 3 v Trstu - Tel. 762966 (pri Trgu Garibaldi).

OGLEDALI si bodo med drugim edino razstavo na Tržaškem vseh vrst izdelkov z n a n e TOVARNE MEBLO (kmečke dnevne sobe, skrinje, kmečki koti itd.) in velik izbor kuhinj Podjetja CUMINI.